

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Principy integrity vědy a výzkumu na JU

„Mám pro vás jen jedno přání – abyste měli to štěstí být někde, kde si můžete svobodně zachovat integritu, kterou jsem popsal, a kde nutností udržet si své postavení v organizaci, nebo finanční podporu, nebo něco podobného, necítíte potřebu tuto svou integritu ztratit. Kéž máte tuto svobodu.“
– Richard Feynman, fyzik, nositel Nobelovy ceny

(<https://calteches.library.caltech.edu/51/2/CargoCult.htm>)

„Výzkum je pátrání po věděni prováděné systematickým studiem, myšlením, pozorováním a experimentováním. I když různé obory mohou používat různé přístupy, každá z nich sdílí motivaci ke zvýšení našeho porozumění sobě a světu, ve kterém žijeme.“

– The European Code of Conduct for Research Integrity, revised edition 2023

(<https://allea.org/code-of-conduct/>)

JU se zavazuje k dodržování těch nejvyšších standardů integrity ve všech aspektech svých vědecko-výzkumných aktivit a očekává, že stejný závazek přijme každý, kdo se na JU těmto aktivitám věnuje. Dodržování těchto standardů je nezbytné nejen pro zajištění nejvyšší kvality a excelence vědy a výzkumu na JU, ale je také zásadní pro zajištění důvěry ostatních vědců stejně jako veřejnosti v naši vědu, naše vědce, JU jako výzkumnou instituci i vědeckou komunitu a vědu a výzkum jako celek.

JU se s vědomím tohoto svého závazku hlásí k zásadám integrity výzkumné práce formulovaným v dokumentu „The European Code of Conduct for Research Integrity, revised edition 2023“, dostupném na adrese <https://allea.org/code-of-conduct/>, včetně základních principů vědecké integrity zahrnujících **spolehlivost** v zajištění kvality výzkumu, **čestnost** při provádění, hodnocení a komunikaci výzkumu, **respekt** ke všem účastníkům výzkumu, společnosti a prostředí, a **zodpovědnost** za veškeré aktivity s výzkumem spojené. Z tohoto dokumentu JU vychází také při formulování níže uvedených specifických principů.

JU si uvědomuje, že některé z níže uvedených principů nelze aplikovat doslova na všechny vědní oblasti, ve kterých se na JU provádí výzkum (např. jen stěží můžeme hovořit o objektivitě a replikovatelnosti vědecké studie interpretující historické události). JU se proto se stejnou vážností zavazuje také k dodržování oborových standardů respektujících taková oborová specifika.

Zásady výzkumné práce

Výzkumný pracovník:

- odpovídá za přesnost a objektivitu jím prováděného výzkumu, transparentně popisuje cíle výzkumu stejně jako metody sběru a analýzy dat, a uvědomuje si a odpovídajícím způsobem zohledňuje meze

použitých metod zkoumání; nepřizpůsobuje metodologii ani výsledky studie požadavkům poskytovatele finanční podpory;

- odpovídá za účelné a efektivní využívání prostředků na výzkum;
- je-li třeba, vyžádá si ke svému výzkumu souhlas etické komise, a to ještě před začátkem tohoto svého výzkumu;
- publikuje s cílem rozvoje poznání či společenského přínosu, ne pouze za účelem vykázaní prací jako vědeckých výstupů; přitom sdílí také negativní a neprůkazné výsledky jako nezbytné pro komplexní obraz poznání;
- při zveřejňování poznatků a výsledků k určitému problému odpovídá za jejich úplnost a ověřitelnost a nezkrásně je interpretuje a sděluje; v případě zveřejnění výzkumu, který dosud neprošel recenzním řízením, na některém z preprintových serverů, komunikuje jeho výsledky s tímto vědomím a tomu přiměřeným způsobem;
- výsledky svého výzkumu nepodléhající utajení předává veřejnosti; kromě klasických publikačních cest k tomu využívá, bez zbytečného odkladu a s přihlédnutím k oborovým standardům, např. formu zveřejnění finální verze textu, popřípadě verze po recenzním řízení, v otevřených důvěryhodných repozitářích, v souladu s principy otevřené vědy;
- uchovává primární data a dokumentaci všech podstatných výsledků a, pokud tomu nebrání jiné závazky či předpisy, tyto bez zbytečného odkladu a s přihlédnutím k oborovým standardům zveřejňuje v otevřených důvěryhodných repozitářích, v souladu s principy otevřené vědy;
- může být uveden jako autor nebo spoluautor publikace, pokud tvůrčím způsobem přispěje k jejímu vzniku, např. k návrhu studií a pokusů a k jejich provedení, k analýze, interpretaci, teoretickému zpracování či modelování dat nebo k sepsání publikace, a pokud se spoluautorstvím souhlasí;
- v publikaci uznává vědecký přínos svých předchůdců a kolegů ke zkoumanému problému, na který přímo navazuje, a při citaci nálezů a poznatků jiných autorů uvádí zřetelný odkaz na příslušný zdroj; přitom cituje i vědecké práce, které nejsou v souladu s jeho vlastními výsledky a závěry; kdykoliv je to možné, cituje původní výzkumná sdělení oproti přehledovým studiím, jako uznání těm, kdo svá zjištění publikovali jako první;
- nepublikuje eticky pochybným způsobem, včetně plagiátorství, a nevyužívá eticky pochybných publikačních platforem; ve svých publikacích uvádí užití jakýchkoliv externích služeb, včetně softwaru a nástrojů AI, a tyto používá v souladu s aktuálními oborovými a publikačními standardy;
- objeví-li ve svých publikovaných údajích významnou chybu, podnikne odpovídající kroky, např. dá vytisknout errata nebo jinou formou sjedná nápravu;
- respektuje a dodržuje pravidla ochrany duševního vlastnictví;
- transparentně a otevřeně deklaruje jakýkoli střet zájmů;
- chová se s péčí a respektem ke všem výzkumníkům stejně jako subjektům výzkumu; uznává ostatní vědecké disciplíny a výzkumníky, stejně jako podpůrné pracovníky ve vědě (technické, projektové, administrativní);
- expertní stanoviska vyhotovuje s plnou odpovědností, nestranností, se snahou o objektivitu, ve světle současné úrovně bádání a pouze z oblasti svého oboru a nepodléhá případným vnějším tlakům, které by mohly ovlivnit vyznění tohoto stanoviska;

- při expertní činnosti chrání duševní vlastnictví autorů posuzovaných rukopisů, návrhů projektů a zpráv, účelových prací; nepoužívá údaje obsažené v hodnocených podkladech k jinému účelu než k vypracování odborného posudku a neposkytuje je třetí osobě;

- za svá vlastní rozhodnutí v souvislosti s vědeckovýzkumnými aktivitami a za způsob provádění těchto aktivit je osobně odpovědný.